

Наукові перспективи
Видавнича група

ISSN (print) 2708-7530
DOI: 10.52058/2708-7530-2024-2(44)

НАУКОВІ ПЕРСПЕКТИВИ

СЕРІЯ: "ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ", СЕРІЯ: "ПРАВО",
СЕРІЯ: "ЕКОНОМІКА", СЕРІЯ: "ПЕДАГОГІКА",
СЕРІЯ: "ПСИХОЛОГІЯ", СЕРІЯ: "МЕДИЦИНА"

Миру нашій Україні

Випуск 2(44)

2024

Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління

Асоціація науковців України

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

Наукові перспективи

*(Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Медицина», Серія «Педагогіка», Серія «Психологія»)*

Випуск № 2(44) 2024

Київ – 2024

Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration

Association of Scientists of Ukraine

within the work of the Publishing Group "Scientific Perspectives"

Scientific Perspectives

*(Series "Public Administration", Series "Law", Series "Economics",
Series "Medicine", Series "Pedagogy", Series "Psychology")*

Issue № 2(44) 2024

Kiev – 2024

ISSN (print) 2708-7530

DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2\(44\)](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2(44))

Наукові перспективи: журнал. 2024. № 2(44) 2024. С.1419

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 24.09.2020 р.
№ 1188 журналу присвоєно категорію "Б" із галузей науки:
державне управління, право та економіка*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021
№ 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології*

Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління (Рішення від 26.02.2024, № 8/2-24)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 24436-14376Р від 09.06.2020 р.

Журнал видається за підтримки Міжнародного економічного інституту (Есеніце, Чехія) та КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва"

Журнал заснований з метою розвитку вітчизняного наукового потенціалу та реалізації кращих традицій науки в Україні та за кордоном. Журнал висвітлює історію, теорію, механізми формування та функціонування, а, також, інноваційні питання розвитку державного управління, права, економіки, психології, педагогіки та медицини. Видання розраховано на дослідників, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів, магістрів, фахівців-практиків.

Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Головний редактор:

Жукова Ірина Віталіївна

кандидат наук з державного управління, доцент, директор Видавничої групи «Наукові перспективи», директор Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління, Лауреат премії Президента України для молодих вчених, Лауреат премії Верховної Ради України молодим ученим, Лауреат премії імені Івана Франка у галузі інформаційної діяльності, Лауреат Всеукраїнської премії «Інновація в освіті — 2018», м. Київ, Україна

Заступники Головного редактора:

Янчук Артем Олександрович — доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, Заступник керівника Апарата Верховної Ради України (Київ, Україна);

Непомнящий Олександр Михайлович — доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, професор, Дійсний член Академії будівництва України, професор кафедри архітектури і просторового планування Національного авіаційного університету (Київ, Україна). Заслужений будівельник України, Почесний працівник будівництва та архітектури, державний службовець 3 рангу (Київ, Україна);

Датій Олександр Іванович — доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Помиткіна Любов Віталіївна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Сіданіч Ірина Леонідівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (Київ, Україна);

Макаренко Олександр Миколайович — доктор медичних наук, професор, академік Міжнародної академії освіти та науки, професор кафедри загальномедичних дисциплін Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна).

Редакційна колегія:

Романенко Євген Олександрович — доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, полковник Генерального штабу Збройних сил України, президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна);

Арошидзе Паата — доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Державного університету імені Шота Руставелі (Грузія);

Ахметова Лайла Сейсембековна — доктор історичних наук, професор політології, професор кафедри ЮНЕСКО, міжнародної журналістики і медіа в суспільстві факультету журналістики Казахського Національного університету (КазНУ) ім. аль-Фарабі (Казахстан);

Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Балахтар Катерина Сергіївна — здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053. Психологія, старший викладач кафедри іноземних мов в Національному університеті ім. О. О. Богомольця (Київ, Україна);

Бурик Зорiana Михайлівна — доктор наук з державного управління, старший викладач кафедри регіонального управління та місцевого самоврядування Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна);

Вашека Тетяна Володимирівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Вовк Вікторія Миколаївна - кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Державного університету ім. Станіслава Сташці в Пілі (м. Піла, Польща);

Вдовіна Олена Олександрівна — кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Полтава, Україна);

Гбур Зоряна Володимирівна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна);

Долгова Олена Миколаївна — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Гвожджевiч Сильвія — кандидат наук, кафедра адміністрації та національної безпеки Державної професійної вищої школи ім. Якуба з Парадижу в Гожуві-Великопольському (Польща);

Головач Наталія Василівна — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Гудзенко Ганна Володимирівна — кандидат медичних наук, асистент кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна);

Гуменникова Тамара Рудольфівна — доктор педагогічних наук, професор, директор Придунайської філії Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Гечбаія Бадрі Нодаровiч — доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Батумського державного університету ім. Шота Руставелі (Грузія);

Дегтяр Андрій Олегович — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та підприємництва Національного аерокосмічного університету імені М.С. Жуковського, Заслужений діяч науки і техніки України (Харків, Україна);

Дегтяр Олег Андрійович — доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна);

Журавльова Лариса Петрівна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Поліського національного університету (Житомир, Україна);

Ічанська Олена Михайлівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Кайдашев Роман Петрович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Кобець Дмитро Леонтійович - кандидат економічних наук (доктор філософії), доцент Хмельницького національного університету, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування (м. Хмельницький, Україна);

Коляденко Ніна Володимирівна — доктор медичних наук, доцент, завідувач кафедри медичної психології Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Кошова Світлана Петрівна — кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління охорони здоров'я Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (Київ, Україна);

Лігоцький Анатолій Олексійович — доктор педагогічних наук, професор (Київ, Україна);

Лич (Назарук) Оксана Миколаївна — доктор психологічних наук, доцент, член-кореспондент української академії акмеології, член громадської спілки «Національна психологічна асоціація», доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Мальцев Дмитро Валерійович — кандидат медичних наук, завідувач лабораторії імунології і молекулярної біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна);

Мельник Володимир Степанович — доктор медичних наук, професор кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №1 (Київ, Україна);

Мідельський Сергій Людвігович — професор, Академік, Президент Регіональної Академії Менеджменту (Казахстан);

Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща);
Мовмига Наталія Євгенівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки праці та навколишнього середовища Національного Технічного Університету «Харківський Політехнічний Інститут» (Харків, Україна);

Мотренко Тимофій Валентинович — доктор філософських наук, професор, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом, Академік Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна) ;

Нікульчев Микола Олександрович — доктор богословських наук, кандидат філософських наук, професор, доцент кафедри історії та права ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (Покровськ, Донецька область, Україна);

Недбалек Карел — доктор філософії (PhD) в галузі права, доцент, професор Європейського професійного докторату, MBA, адвокат (Чехія) ;

Новак-Каляєва Лариса Миколаївна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна) ;

Носирев Олександр Олександрович — кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Харків, Україна) ;

Орел Марія Григорівна — доктор наук з державного управління, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, професор кафедри аналітичної економіки та природокористування Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Київ, Україна) ;

Пархоменко-Кучевіч Оксана Ігорівна — доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Перестюк Інга Миколаївна — кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Помиткін Едуард Олександрович — доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Язюна НАПН України (Київ, Україна);

П'янківська Людмила Володимирівна – кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії психологічного забезпечення, Державний науково-дослідний інститут МВС України (Київ, Україна);

Радзіховська Наталія Станіславівна — кандидат медичних наук, лікар вищої категорії, завідувач відділенням неврології КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м. Києва", асистент кафедри неврології НМУ імені О.О. Богомольця (Київ, Україна) ;

Савенко Олена Анатоліївна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і права Дніпровського державного аграрно-економічного університету, членкиня громадської наукової організації "Фінансово-економічна наукова рада" (Київ, Україна) ;

Ситник Григорій Петрович — доктор наук з державного управління, кандидат технічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри державного управління Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна) ;

Стовба Тетяна Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та морського права Херсонської державної морської академії (Херсон, Україна);

Тимошенко Наталія Юрївна — кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (м. Київ, Україна);

Титко Анна Василівна — кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна) ;

Турчинова Ганна Володимирівна — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна) ;

Хохліна Олена Петрівна — доктор психологічних наук, професор, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна) ;

Цимбалюк Руслан Степанович — кандидат медичних наук, доцент кафедри загальної хірургії № 1 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №2 (Київ, Україна) ;

Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна) ;

Шапавалова Алла Миколаївна - кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри філософії та історії Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського (Київ, Україна) ;

Якимчук Аліна Юрївна — доктор економічних наук, професор, професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна) ;

Яковицька Лада Савелівна — доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна).

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

© автори статей, 2024

© Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління, 2024

© Асоціація науковців України, 2024

© Видавнича група «Наукові перспективи», 2024

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Державне управління»

Нонюкова Л.В. <i>PREVENTION OF DOMESTIC VIOLENCE IN THE CONTEXT OF GENDER GOVERNANCE</i>	18
Karpenko L.M., Izha M.M., Korchovi D.V., Korchova T.P. <i>MEDICAL INSURANCE IN THE FINANCIAL SECURITY OF SOCIAL GUARANTEES FOR THE POPULATION OF UKRAINE</i>	28
Karpenko L.M., Izha M.M., Korchovi S.V., Gorokhovskiy M.V. <i>CONCEPTUAL PRINCIPLES OF STATE REGULATION OF THE COUNTRY'S INVESTMENT SECURITY</i>	43
Palamarchuk T.P. <i>URBANIZATION 2.0: THE FUTURE OF PUBLIC ADMINISTRATION IN UKRAINE'S EVOLVING CITIES</i>	58
Sytnyk H.P. <i>GLOBAL AND NATIONAL DIMENSION OF DOMESTIC VIOLENCE IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND INTERNATIONAL SECURITY</i>	67
Андрєєв В.М. <i>ВПЛИВ СВІТОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ НА ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНО-СЛУЖБОВИХ ВІДНОСИН В ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ</i>	76
Бататін О.Ю. <i>ВЗАЄМОДІЯ СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В ПРОЕКТАХ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ</i>	87
Бєлай С.В., Головня А.Ф., Гуртовий Д.Є. <i>МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СИНХРОНІЗАЦІЇ ВПЛИВУ ПРОФЕСІЙНИХ СТАНДАРТІВ НА ПІДГОТОВКУ ВІЙСЬКОВОГО ПЕРСОНАЛУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ: СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ</i>	100
Бєльська Т.В., Радіонов В.С. <i>ЕВОЛЮЦІЯ РОЗУМІННЯ ПРОБЛЕМИ ОБМЕЖЕНОСТІ РЕСУРСІВ В ФІЛОСОФСЬКО-ЕКОНОМІЧНОМУ КОНТЕКСТІ</i>	115

Бельська Т.В., Цуркан Р.А. <i>ФОРМИ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВИ І СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ</i>	126
Бобось О.Л. <i>ІНТЕРАКТИВНІСТЬ ТА ЗАЛУЧЕННЯ СПОЖИВАЧІВ У ПРОЦЕС ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАХИСТОМ ЇХ ПРАВ В УКРАЇНІ</i>	137
Богуцький С.В. <i>РОЛЬ ПРОЕКТНОГО ПІДХОДУ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ</i>	146
Вербицька Г.Л., Бабій В.В. <i>ВПЛИВ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ НА ІННОВАЦІЙНУ БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ</i>	158
Власенко С.І. <i>ПОЛІТИКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ: ВІД ПЕРЕДВИБОРНИХ ПРОГРАМ ДО ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ</i>	172
Воронкова А.А., Мединська Т.І., Вареник О.М. <i>РОЛЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СОЦІАЛЬНОМУ РОЗВИТКУ ПІД ЧАС ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ЗМІН І ВОЄННОГО СТАНУ</i>	192
Галенда Р.В. <i>ОСОБЛИВОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ І ТЕРИТОРІЙ В УКРАЇНІ</i>	205
Гібкін К.Р. <i>ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ ЛІЦЕНЗУВАННЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ</i>	216
Гринчук Н.М. <i>НОВІ ПІДХОДИ І ТЕХНОЛОГІЇ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ У КОНТЕКСТІ УРБАНІЗАЦІЙНИХ ВПЛИВІВ</i>	224
Даниленко Л.І., Марутян Р.Р. <i>РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОЛІТИЧНІЙ ТРАНСФОРМАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ КРАЇН ВИШЕГРАДСЬКОЇ ГРУПИ ТА УКРАЇНИ</i>	235
Дяченко В.С., Дяченко Н.П. <i>ПУБЛІЧНИЙ DIGITAL-МАРКЕТИНГ ЯК ЕЛЕМЕНТ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ</i>	245

Заворітня Г.П., Го Іміль <i>ФОРМУВАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ОСВІТИ УКРАЇНИ: УПРАВЛІНСЬКІ ТРАДИЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ</i>	255
Запорожець Т.В. <i>ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВИХ РІШЕНЬ ДАНІЙ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ «СМАРТ-МІСТО»</i>	265
Клименко Н.Г. <i>ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ АЗАРТНИХ ІГОР І ЛОТЕРЕЙ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ</i>	275
Космірак А.В. <i>АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЕГУЛЯЦІЇ БІЗНЕСУ ЯК НАПРЯМКУ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ</i>	287
Кравчук О.Ю. <i>КАДРОВІ ЗМІНИ В ПОЛІТИЧНОМУ ЛІДЕРСТВІ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ДЕМОКРАТИЧНОГО ТРАНЗИТУ</i>	299
Крейденко В.В. <i>РОЛЬ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ У ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСАХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	308
Кривошеїн В.В., Дзега В.Д., Нинюк І.І. <i>ВПЛИВ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ НА ДЕМОКРАТИЧНУ ВІДПОВІДАЛЬ- НІСТЬ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ</i>	318
Лаврентій Д.С. <i>ГЕНЕЗИС ФОРМУВАННЯ ТА СТАНОВЛЕННЯ ПОЛЬСЬКОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я</i>	331
Лапичак Н.І. <i>ЯКІСТЬ ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ: ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ</i>	345
Легкий С.В. <i>ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ СУСПІЛЬСТВА ЯК ОСНОВА РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ СМАРТ-МІСТА</i>	353
Лесняк В.Ю. <i>НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СПІВПРАЦІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В СУЧАСНІЙ ПОЛЬЩІ</i>	363

Лопаткіна О.О. <i>РОЛЬ ДЕРЖАВИ В СПРИЯННІ РОЗВИТКУ ПРИВАТНОГО МЕДИЧНОГО СЕКТОРУ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД</i>	375
Лосєва Ю.Г. <i>НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ</i>	389
Миронович Г.А. <i>РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ</i>	397
Панова Т.В. <i>МЕХАНІЗМИ ТА ПРИНЦИПИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ</i>	404
Пархоменко-Куцевіл О.І. <i>СУЧАСНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ АЗАРТНИХ ІГОР ТА ЛОТЕРЕЙ: СВІТОВИЙ ДОСВІД</i>	416
Пархуць І.Д. <i>СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА</i>	427
Сенишин Н.В. <i>ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ЯК МЕХАНІЗМ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ</i>	436
Сичова В.В., Гонюкова Л.В. <i>ЄВРОПЕЙСЬКА ХАРТІЯ РІВНОСТІ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ У ЖИТТІ МІСЦЕВИХ ГРОМАД ЯК ІНСТРУМЕНТ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ</i>	449
Споришев К.О. <i>ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ</i>	466
Статівка Н.В., Бублій М.П. <i>МОЖЛИВОСТІ ТА БАР'ЄРИ ВИКОРИСТАННЯ КРАУДСОРСИНГУ У ПУБЛІЧНІЙ ВЛАДІ</i>	476

Стрельченко О.Г. <i>МУНІЦИПАЛЬНА ТРАНСФОРМАЦІЯ У СФЕРІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ ЦИФРОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ «СМАРТ-МІСТО» У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД</i>	488
Студенецька А.О. <i>ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВИХ АДМІНІСТРАЦІЙ В УМОВАХ ДІЇ В УКРАЇНІ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	500
Тихончук Л.Х., Іващук О.М., Антонова С.Є. <i>УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНОЮ ІНФРАСТРУКТУРОЮ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	522
Тихончук Л.Х., Мартинюк Г.Ф., Рижа А.І. <i>РОЛЬ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ У ПОВОЄННИЙ ВІДБУДОВІ</i>	536
Тихончук Л.Х., Токарець Н.С., Левицька С.О. <i>СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ</i>	550
Федоришина К.О. <i>ПРОБЛЕМА БРЕНДИНГУ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ: КОМУНІКАЦІЯ РЕФОРМИ</i>	561
Філіппова В.Д., Несененко П.П. <i>ПІДГОТОВКА ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ДО РОБОТИ НА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ</i>	573
Хом'як І.В. <i>ЕФЕКТИВНІСТЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ГРОМАДАМИ: ТЕРМІНИ ТА ПОНЯТТЯ</i>	586
Хорішко Л.С. <i>ПОЛІТИЧНЕ ЛІДЕРСТВО ЯК СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ РЕСУРС ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА Й ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ДЕРЖАВИ</i>	599
Юристовська Н.Я., Кризина Н.П., Суханова Я.А. <i>ОПТИМІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ</i>	608
Юськов Д.С. <i>ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ТА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ</i>	618

Яілмаз Алтіндаг 630
*ІННОВАЦІЙНЕ ЛІДЕРСТВО В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНИХ
МОДЕЛЕЙ УПРАВЛІННЯ*

СЕРІЯ «Економіка»

Kubai O.H., Kubai K.R., Mahankov I.I. 644
*FORMATION OF ANTI-CRISIS MANAGEMENT STRATEGY OF
AGRICULTURAL ENTERPRISES IN MODERN CONDITIONS*

Гнатуш П.І., Русин-Гриник Р.Р. 657
*ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ
ЕЛЕКТРОМЕРЕЖ*

Гнатюк А.А., Макух Т.О. 671
*ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ТА КРЕДИТОРСЬКОЮ
ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*

Гринь Д.В., Олійник Д.В., Горстка О.В. 680
*ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ВІДДАЛЕНИХ
РОБОЧИХ МІСЦЬ*

Івахів А.Б. 692
ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВ

Коваленко Н.О. 701
*НАПРЯМКИ ПІСЛЯВОЄННОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ
ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В
УКРАЇНІ*

Комліченко О.О., Чебукін Ю.В., Яковенко Є.О. 715
*СТАЛІЙ РОЗВИТОК РЕГІОНА: СКЛАДОВІ, ТИПИ ТА МОДЕЛЬ ОЦІНКИ
ЙОГО РІВНЯ*

Кондрацька Л.П. 728
*НАПРЯМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В
УКРАЇНІ В ПЕРІОД ВІЙНИ ТА УМОВИ ПІСЛЯВОЄННОГО ЙОГО
ВІДНОВЛЕННЯ*

Кулаковська Т.А., Полуліх В.М. 742
*ІНВЕСТУВАННЯ РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ В
УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ*

- Лебедєва В.В., Шепелева О.В., Саленко Л.Р.** 758
*МЕНЕДЖМЕНТ, ІНВЕСТУВАННЯ ТА ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ В
ТУРИСТИЧНІЙ СФЕРІ В УМОВАХ ВІЙНИ*
- Лизогуб А.О.** 772
*СИНЕРГЕТИЧНА МОДЕЛЬ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО
МЕХАНІЗМУ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМСТВ*
- Маляр М.М., Доровці А.Ф., Половко І.І.** 784
*АНАЛІЗ ІНДИКАТОРІВ ВПЛИВУ НА РІВЕНЬ ДОБРОБУТУ НАСЕЛЕННЯ
УКРАЇНИ*
- Осадчук Н.В.** 797
*ОЦІНКА РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ СПРОМОЖНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ
ГРОМАД: МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ*
- Параниця Н.В., Параниця С.П., Кравчук А.О.** 811
СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОЇ ЗВІТНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
- Пилипенко І.М., Князь С.В., Русин-Гриник Р.Р.** 822
*ФАКТОРИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ФОРМУВАННЯ
ТА РОЗВИТКУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ У Е-БІЗНЕСІ*
- Піскун А.В.** 835
*ДІАГНОСТИКА ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ ЗА ДОПОМОГОЮ
PEST-АНАЛІЗУ*
- Плецан Х.В., Дашивець І.О.** 845
*КРЕАТИВНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОГО ТУРИЗМУ В
УКРАЇНІ: АДАПТАЦІЯ КРАЩИХ СВІТОВИХ КЕЙСІВ*
- Попова Г.Ю., Положенцева К.Л., Акопов С.Е.** 862
*УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ ТА ФІНАНСОВА ДІАГНОСТИКА В УМОВАХ
ВІЙНИ*
- Правдюк М.В., Головченко Я.О.** 878
*ВПЛИВ КРИПТОВАЛЮТ ТА БЛОКЧЕЙН-ТЕХНОЛОГІЙ НА ОБЛІКОВУ
СИСТЕМУ*
- Савко О.Я., Жибак І.П.** 894
*ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ
АНАЛІЗУ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ*

Семененко Ю.С. <i>МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ КОМПАНІЙ</i>	904
Сігаєва Т.Є., Петровська С.І., Іванишин С.І. <i>ВЕНЧУРНИЙ КАПІТАЛ ТА ЙОГО РОЛЬ У РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ</i>	917
Станіславик О.В., Коваленко О.М. <i>ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ</i>	927
Токар К.С. <i>ІННОВАЦІЇ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ВІННИЦЬКОГО РЕГІОНУ</i>	941
Федоришина І.Л. <i>ІСКАЛЮВАННЯ ЯК МЕТОД ВИМІРЮВАННЯ БРЕНДУ</i>	955
Фісуненко П.А., Касімов О.Р. <i>ІНСТРУМЕНТИ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: НОВАТИКА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ</i>	973
Ярмус С.С. <i>СТРУКТУРА ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ</i>	982
СЕРІЯ «Право»	
Kuzmenko O.V., Chorna V.H., Zima V.M. <i>RECONCILIATION OF PARTIES IN ADMINISTRATIVE PROCEEDINGS: INTERNATIONAL EXPERIENCE AND PRACTICE OF APPLICATION</i>	996
Onishchenko N.M., Suniehin S.O., Kleshchenko N.O. <i>HUMAN RIGHT TO PEACE: CONCEPTUAL FOUNDATIONS OF LEGAL SECURITY</i>	1007
Антонюк У.В., Антонюк Л.В. <i>ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФЕКЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ: МЕДИКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ</i>	1028
Антонюк П.Є., Сорока І.В., Чуприна О.В. <i>ПРОВЕДЕННЯ ЕКСПЕРТИЗИ ЯК ЗАСІБ ЗБИРАННЯ ДОКАЗІВ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ДЕРЖАВНИМ ФІНАНСУВАННЯМ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я</i>	1042

- Баїк О.І.** 1054
СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ЕКОЛОГІЧНОГО ПОДАТКУ
- Білянська Н.В., Пилипенко С.А.** 1066
ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЗОВУ У СПОРАХ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ МАЛОЛІТНЬОЇ ДИТИНИ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ
- Бойко О.І., Шульга Т.М.** 1075
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УКРАЇНІ
- Гарашук Д.П.** 1085
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ, ЩО ВИНИКАЮТЬ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ НЕЗАКОННОГО ЗАЙНЯТТЯ РИБНИМ ДОБУВНИМ ПРОМИСЛОМ
- Жученко О.Д.** 1097
ПРАКТИКА ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В ДЕЯКИХ КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ
- Зайкіна Г.М.** 1113
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАПОБІЖНИКИ ПРАВОПОРУШЕНЬ ЕЛЕКТРОННОГО ВРЯДУВАННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ
- Кирдан Б.В., Чурпіта Г.В., Петровський А.В.** 1123
ЗАХИСТ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ ПРОФСПІЛКАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- Красицька Л.В.** 1134
УЧАСТЬ ОРГАНУ ОПІКИ ТА ПІКЛУВАННЯ ПРИ РОЗГЛЯДІ СУДОМ СПОРІВ, ЩО ВИНИКАЮТЬ З СІМЕЙНИХ ПРАВОВІДНОСИН
- Кучер В.О.** 1147
ЗАХИСТ ПРАВ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ ДИТИНИ
- Левчук К.І.** 1158
ТРУДОВІ ПРАВА РОБІТНИКІВ В УМОВАХ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ВОЄННОГО СТАНУ

- Лемик Р.Я.** 1166
ПРАВО ТРЕТІХ ОСІБ, ЯКІ ЗАЯВЛЯЮТЬ САМОСТІЙНІ ВИМОГИ ЩОДО ПРЕДМЕТА СПОРУ НА ВІДМОВУ ВІД ПОЗОВУ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ
- Мозоль Н.І.** 1177
ВЛАДА ТА ЇЇ ЛЕГІТИМІЗАЦІЯ НАРОДОМ
- Налуцишин В.В., Вовк В.М.** 1186
ПРАВОВИЙ ПОРЯДОК ЯК РЕЗУЛЬТАТ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА САМООРГАНІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА
- Перепелиця С.І.** 1195
МІСЦЕ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ СПЕЦІАЛІСТА У РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ КОЛАБОРАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ
- Петровський А.В.** 1206
ДО ПИТАННЯ УЧАСТІ ТРЕТІХ ОСІБ У СПРОЩЕНОМУ ПОЗОВНОМУ ПРОВАДЖЕННІ
- Петков С.В., Губарев С.В.** 1215
КРИМІНАЛЬНІ ПОРУШЕННЯ ПОСАДОВИМИ ОСОБАМИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, УПОВНОВАЖЕНИМИ НА ВЧИНЕННЯ НОТАРІАЛЬНИХ ДІЙ
- Резворович К.Р., Шепеленко Д.К.** 1228
ЗАХИСТ ПРАВ, ПОРУШЕНИХ ВНАСЛІДОК ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ АВТОРСЬКОГО ПРАВА ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ
- Столбовий В.М., Грудовенко О.С.** 1239
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРИТЯГНЕННЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗА РОЗПИВАННЯ АЛКОГОЛЬНИХ, СЛАБОАЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ АБО ВЖИВАННЯ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН ЧИ ЇХ АНАЛОГІВ ПІД ЧАС ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ
- Ястремська Н.М.** 1252
МІЖНАРОДНЕ ПРАВО ТА ВОЄННИЙ СТАН: ОБМЕЖЕННЯ ТА ОБОВ'ЯЗКИ ДЕРЖАВ

СЕРІЯ «Психологія»

- Sannikov O.I., Kulakova A.S.** 1263
TOLERANCE AS A FACTOR OF A PROFESSIONAL'S SELF-REALIZATION
- Вовченко О.А.** 1283
ДО ПИТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА КОРЕКЦІЇ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДІТЕЙ РАНЬОГО ТА ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

- Дробот О.В.** 1297
НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТРУКТУРИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ
- Заскїна Л.В., Федотова Т.В.** 1307
СОЦІАЛЬНА ЗРІПІСТЬ ЯК РЕСУРСНИЙ ФАКТОР ДЛЯ ЗМЕНШЕННЯ МОРАЛЬНОГО ТРАВМИ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ТРИВАЛОГО ТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСУ
- Кіресєва З.О., Турлаков І.Д.** 1321
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ТА КОПІНГ-СТРАТЕГІЙ ОСІБ ПІД ЧАС ВІЙНИ
- Кузнецов О.І., Лифар Н.Л.** 1333
ПСИХОЛОГІЧНІ КОРЕЛЯТИ ПЕРЕЖИВАННЯ ЗАЗДРОСТІ ОСОБИСТОСТІ
- Сахарова К.О.** 1347
ПСИХОЛОГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ЗАПОБІГАННЯ БУЛІНГУ В УЧНІВСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ
- Соколов Д.О.** 1359
ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ПРОТИДІЇ МАНІПУЛЯТИВНОМУ ВПЛИВУ У СПІЛКУВАННІ
- Фокін А.С.** 1370
ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЗОВНІШНІХ ТА ВНУТРІШНІХ РЕСУРСІВ ОСОБИСТОСТІ НА ВІДЧУТТЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
- Шель Н.В.** 1384
РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

СЕРІЯ «Механізми державного управління»

- Іванова В.М.** 1399
КЛАСИФІКАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

СЕРІЯ «Кримінальне право»

- Тимчишин А.М.** 1409
КРИМІНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ АЛІМЕНТІВ НА УТРИМАННЯ ДІТЕЙ ЯК СУСПІЛЬНО-НЕГАТИВНОГО ЯВИЩА

УДК 372.46

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2\(44\)-1158-1165](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2(44)-1158-1165)

Левчук Костянтин Іванович доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України та філософії, Вінницький національний аграрний університет, вул. Сонячна 3, м. Вінниця, тел: (093)751-11-31, <https://orcid.org/0000-0003-0459-622X>

ТРУДОВІ ПРАВА РОБІТНИКІВ В УМОВАХ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ВОЄННОГО СТАНУ

Анотація. Українська держава з 24 лютого 2022 року захищає свою незалежність, суверенітет і територіальну цілісність в протистоянні відкритій агресії російської федерації. Для успішної протидії агресору конче необхідно поєднати зусилля державних інституцій, армії та громадянського суспільства задля перемоги.

В надзвичайних умовах держава вимушена використовувати надзвичайні заходи, які мають зберегти від знищення народ України, його державність та мобілізувати на протидію ворогу наявний економічний, інтелектуальний та людський потенціал. Тому, ухвалення низки Законів та підзаконних актів, які обмежують конституційні права та свободи громадян було вимушеним, але необхідним кроком. Моніторинг прав людини в Україні та принципів їх дотримання в умовах збройної агресії російської федерації став предметом широкої наукової та публічної дискусії, в якій беруть участь науковці, дослідницькі організації громадянського суспільства, представники правозахисних організацій.

Встановлено, що після проголошеного воєнного стану влада ухвалила низку законів та законодавчих актів, які суттєво вплинули на трудові права громадян. Відбулося посилення прав роботодавців та обмеження прав працівників. При цьому, досвід практичного запровадження обмежень низки статей Конституції України показав недосконалість законодавства, ухваленого за часи воєнного стану, що створює умови для бюрократичної сваволі. Посилився неформальний адміністративний тиск роботодавців та адміністрації державних установ на права та свободи працівників, які обмежені в можливостях в повному обсязі захищати свої права.

Вирішення цієї проблеми потребує постійних, цілеспрямованих зусиль державних структур, організацій громадянського суспільства, європейських інституцій спрямованих на захист трудових прав громадян України.

Ключові слова: трудові права, військовий стан, Конституція України, недосконалість законодавства.

Levchuk Kostiantyn Ivanovych Doctor of Historical Sciences, Professor, Head of Department of History of Ukraine and Philosophy, Vinnytsia National Agrarian University, Soniachna St., 3, Vinnytsia, tel.: (093) 751-11-31, <https://orcid.org/0000-0003-0459-622X>

LABOR RIGHTS OF WORKERS IN THE CONDITIONS OF IMPLEMENTATION OF MARITAL STATE

Abstract. From February 24, 2022, the Ukrainian state defends its independence, sovereignty and territorial integrity in the face of the open aggression of the Russian Federation. In order to successfully oppose the aggressor, it is absolutely necessary to combine the efforts of state institutions, the army and civil society for victory.

In extraordinary conditions, the state is forced to use extraordinary measures, which should save the people of Ukraine, its statehood from destruction and mobilize the existing economic, intellectual and human potential to counter the enemy. Therefore, the adoption of a number of laws and by-laws that limit the constitutional rights and freedoms of citizens was a forced but necessary step. Monitoring of human rights in Ukraine and the principles of their observance in the conditions of armed aggression of the Russian Federation has become the subject of a wide scientific and public debate, in which scientists, civil society research organizations, and representatives of human rights organizations participate.

It was established that after the declared martial law, the authorities adopted a number of laws and legislative acts that significantly affected the labor rights of citizens. The rights of employers were strengthened and the rights of employees were restricted. At the same time, the experience of practical implementation of restrictions of a number of articles of the Constitution of Ukraine showed the imperfection of legislation adopted during martial law, which creates conditions for bureaucratic arbitrariness. The informal administrative pressure of employers and the administration of state institutions on the rights and freedoms of employees, who are limited in their ability to fully protect their rights, has increased.

Solving this problem requires constant, purposeful efforts of state structures, civil society organizations, and European institutions aimed at protecting the labor rights of Ukrainian citizens.

Keywords: labor rights, martial law, the Constitution of Ukraine, imperfect legislation.

Постановка проблеми. 24 лютого 2022 року російська федерація розпочала широкомасштабну агресивну війну проти України. Головною

метою нового етапу російської агресії була ліквідація української державності, витіснення за кордон або насильницька русифікація українців, знищення всіх захисників української незалежності. За цих умов війна для громадян України набула екзистенційного характеру та стала, без перебільшення, Вітчизняною. Для протидії агресору необхідна повна мобілізація державних, бізнесових структур, які у взаємодії з активістами громадянського суспільства стали міцним тилом для Збройних сил України. Того ж дня Президент України В. Зеленський підписав указ №64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», згідно з яким були обмежені конституційні права і свободи громадянина, передбачені статтями 30-34, 38, 39, 41-44, 53 Конституції України.[1] Однак, практичне втілення Закону України «Про правовий режим воєнного стану» викликало критику правозахисних організацій, профспілок та громадян, які наголошували на суперечливих моментах в законодавчих нововведеннях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження прав людини в Україні та принципів їх дотримання в умовах збройної агресії російської федерації стало предметом широкої наукової та публічної дискусії, в якій беруть участь науковці, дослідницькі організації громадянського суспільства, представники державних та європейських інституцій.

Слід відзначити статтю Моци А.А. та Моци В.В. в якій проаналізовано теоретико-методологічні основи забезпечення прав людини в умовах війни та проголошення воєнного стану [2].

Грунтовний аналіз, висновки та рекомендації щодо соціальних прав громадян України під час війни було зроблено в рамках проєкту Ради Європи «Розвиток соціальних прав людини як ключовий чинник сталої демократії в Україні»[3]. Соціально-економічні та гуманітарні наслідки війни для українського суспільства були розглянуті дослідниками Центру Разумкова. Автори формулюють практичні рекомендації, щодо напрямів і механізмів публічної політики держави, які забезпечать майбутнє відновлення та розвиток [4]. Низка аналітичних досліджень вивчає реалізацію права на освіту в Україні під час війни, аналізує зміни в правах та обов'язках науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти [5, 6, 7]

Однак, за межами дослідницької уваги залишилися практична реалізація права на працю в умовах війни та відповідність ухвалених рішень основоположним документам з прав людини.

Метою статті є вивчення та аналіз окремих аспектів правового режиму воєнного стану в Україні, їх вплив на трудові права громадян під час війни в Україні.

Завдання статті: Визначити та проаналізувати ризики при адмініструванні, які виникають при застосуванні обмежень трудових прав працівників в умовах запровадження воєнного стану в Україні.

Виклад основного матеріалу. Стаття 23 Загальної декларації прав людини декларує право людини на працю, вільний вибір роботи та гідні умови для існування, які забезпечуються справедливою і задовільною винагородою за працю [8]. Деталізований варіант трудових прав та їх гарантій викладений в Європейській Соціальній Хартії, яка була ратифікована Верховною Радою України у 2006 році. Відповідно українська держава взяла на себе зобов'язання виконувати їх, в тому числі, за умов війни. Однак, війна є надзвичайною ситуацією в житті соціуму, що вимагає концентрації зусиль суспільства задля перемоги над агресором. Захист країни стає категоричним імперативом економічного, політичного та соціального розвитку. Законодавчі гарантії мирного часу неможливі, що вимагає від держави та громадян приймати непрості рішення. Важливо, щоб при цьому обмеження прав людини не були використані задля посилення адміністративної влади.

Стаття 15 Європейської Конвенції з прав людини визнає право держави на відступ від зобов'язань, які накладаються при ратифікації, під час війни, стихійного лиха або іншої ситуації, що становить суспільну небезпеку, за умови що ухвалені заходи не суперечать міжнародному праву [9, с.13].

Згідно з Указом Президента № 64/2022 від 24 лютого 2022 року обмеженню підлягають статті Конституції, які гарантували трудові права, зокрема: Ст. 43 – право вибирати собі професію та вільно заробляти на життя, право на справедливі та безпечні умови праці, Ст. 44 – право на страйк.

Для подальшої регламентації трудових відносин в умовах воєнного стану було ухвалено Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15.03.2022 р.

Низка статей Закону, на наш погляд, обмежують права працівника та посилюють вплив роботодавця. Згідно зі Ст. 4 Закону, працівник не може розірвати трудовий договір за власною ініціативою у випадках коли він примусово залучений до суспільно корисних робіт в умовах воєнного стану, або працює на об'єктах критичної інфраструктури. При цьому він має право розірвати трудовий договір за власною ініціативою у зв'язку з існуванням загрози для життя та здоров'я в районах ведення бойових дій [10]. В умовах війни, яку веде російська федерація проти України, безпечних місць для роботи, відпочинку та проживання немає. Ця аксіома підтверджується ракетно-бомбовими ударами агресора по об'єктах критичної інфраструктури, звичайним підприємствам, житловим приміщенням Києва, Дніпра, Харкова, Чернігова, Вінниці тощо. Тоді як роботодавець (Ст. 5 Закону) може звільнити працівника у період його перебування на лікарняному, а також у період перебування працівника у відпустці.

Крім того, Ст.13 Закону передбачає призупинення дії трудового договору з ініціативи однієї з сторін. В Законі прямо вказано, що призупи-

нення дії трудового договору не може бути прихованим покаранням. Однак, низка громадських організацій, які слідкують за дотриманням трудових та соціально-економічних прав в Україні, фіксувала випадки зловживання зі сторони роботодавців у спробах припинення дії трудових договорів стосовно профспілкових активістів, критиків корупційних дій адміністрації [3, с. 47].

Ст. 13 Закону перекладає відповідальність з відшкодування заробітної плати, інших виплат, які не відбулися через призупинення дії трудового договору на державу-агресора. На жаль, війна триває, а російська федерація сповнена бажання її продовжувати. Тому чекати виплат репарацій можна дуже довго.

Ще одним з маркерів обмеження конституційних прав громадян України є надання права роботодавцеві, на прохання працівника, надавати йому відпустку без збереження заробітної плати та без обмежень строку (Ст. 12 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану»). На перший погляд, проявляється турбота про працівників, які в силу певних обставин не можуть виконувати свої обов'язки через переїзд та облаштування в більш безпечних місцях проживання. Згідно з роз'ясненням офісу Уповноваженого Верховної ради України з прав людини відпустка без збереження заробітної плати є альтернативою розірвання чи призупинення трудового договору. Платити працівнику заробітну плату немає підстав, але і звільняти за прогул не можна.

При цьому слід враховувати два принципові моменти, які виникають в результаті ініціативи працівника щодо відпустки без збереження заробітної плати: а) зберігається трудовий стаж, що дає право на щорічну відпустку, б) втрачається страховий стаж, оскільки не сплачується єдиний соціальний внесок. Разом з тим, зменшення фінансування бюджетної сфери, в умовах воєнного стану, створило умови для вирішення проблеми з недофінансуванням за рахунок оплати праці. Працівники, під тиском адміністрації, підписують заяви про відпустку без збереження заробітної плати, проявляючи лояльність та бажання зберегти роботу за будь-яку ціну. Ненаписана заява про відпустку за свій рахунок може призвести до призупинення трудового договору, що залишає працівників без засобів для існування, так як вони не зможуть зареєструватися у службі зайнятості та отримати допомогу з безробіття.

Неоднозначною в застосуванні (особливо для представників державного сектору економіки, викладачів, вчителів) була норма, згідно з якою працівника можна було перевести на дистанційну роботу. Значна кількість працівників скористалася цим правом, перебуваючи за межами України. Однак, подібна практика вимагає службового відрядження, оформленого відповідно до бюрократичної процедури. Тому з травня 2022 року працівники бюджетної

сфери господарювання були поставлені перед вибором повертатися в Україну через небажання низки керівників оформлювати їм службові відрядження.

Запровадження воєнного стану вплинуло на можливість вчасного отримання працівниками заробітної плати. Роботодавець не звільняється від обов'язку її виплати, але не несе відповідальність за виплату вчасну та в повному об'ємі. В умовах воєнного стану перевірити фінансову спроможність роботодавця та його можливість виплачувати гарантовані трудовим договором грошові виплати працівникам є доволі сумнівною.

При введенні воєнного стану було обмежено право працівників на страйк, гарантовані Ст. 44 Конституції України. Подібна норма зрозуміла і виправдана загрозою існуванню української держави, можливістю використувати страйки, виступи, демонстрації для «розхитування» ворожими агентами внутрішньополітичної ситуації в країні. Однак, захист прав громадян проти неправомірного припинення трудового договору, невиплати заробітної плати, адміністративного тиску на працівників з метою примусити їх написати відпустку за свій рахунок, вимагає виснажливої та часто безплідної переписки з державними структурами (Державна служба України з питань праці).

Слід зазначити неоднозначні заходи щодо запровадження трудової повинності. Військове командування чи місцеві адміністрації при потребі можуть залучати працездатних осіб, які не працюють в оборонній сфері чи на об'єктах критичної інфраструктури, до робіт оборонного чи суспільно-корисного характеру. При цьому від особи, яка залучається до трудової повинності, не вимагається обов'язкової згоди. Згідно Постанови Уряду до складу загонів можуть входити селяни, безробітні, внутрішньо переміщені особи, учні та студенти, яким виповнилося 16 років. При цьому гарантується оплата праці у розмірі мінімальної заробітної плати [11]. Дійсно, не важко залучити до трудової повинності безробітних та внутрішньо переміщених осіб, які стоять на обліку та отримують відповідні виплати, які вони можуть втратити при відмові від трудової повинності. Але можуть виникнути суттєві проблеми з мобілізацією неповнолітніх та студентів.

Висновки: В умовах воєнного стану державні інституції ухвалили низку законів та законодавчих актів, які суттєво вплинули на трудові права громадян. Відбулося посилення прав роботодавців та обмеження прав працівників. При цьому, досвід практичного запровадження обмежень низки статей Конституції України показав недосконалість законодавства, ухваленого за часи воєнного стану, що створює умови для бюрократичної сваволі. Посилився неформальний адміністративний тиск роботодавців та адміністрації державних установ на права та свободи працівників, які не мають можливостей в повному обсязі захищати свої права.

Вирішення цієї проблеми потребує постійних, цілеспрямованих зусиль державних структур, організацій громадянського суспільства, європейських інституцій спрямованих на захист трудових прав громадян України.

Література

1. Про введення воєнного стану в Україні. Указ Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> (дата звернення 23.01.2024)
2. Моца А.А., Моца В.В. Права людини в умовах воєнного стану. *Наукові перспективи*. 2022. №4(22). С. 280-291.
3. Смуш-Кулеша М., Федорова А., Мойса Б. Соціальні права в Україні під час війни: звіт про оцінку потреб. : Рада Європи, 2022. 64 с. URL: <https://rm.coe.int/needs-assessment-ua-2/1680a9b408>
4. Соціально-економічні та гуманітарні наслідки Російської агресії для українського суспільства: Інформаційно-аналітична доповідь. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2022_Gum.pdf (дата звернення 22.01.2024)
5. Освіта України в умовах воєнного стану. Інформаційно-аналітичний збірник. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2022/Mizhn.serpn.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Inform-analityc.zbirn-Osvita.Ukrayiny.v.umovakh.voyennoho.stanu.22.08.2022.pdf> (дата звернення 24.01.2024)
6. Державні гарантії здобувачам та працівникам освіти в умовах воєнного часу. URL: <https://pon.org.ua/novyny/9329-derzhavni-garantii-zdobuvacham-ta-pracivnykam-osvity-v-umovakh-voiennoho-stanu.html> (дата звернення 22.01.2024)
7. Основні проблеми та виклики реалізації права на освіту в умовах російсько-української війни. URL: <https://almenda.org/problemy-ta-vyklyky-realizatsiyi-prava-na-osvitu-v-umovakh-rosiysko-ukrayinskoji-viyny/> (дата звернення 22.01.2024)
8. Загальна декларація прав людини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text (дата звернення 21.08.2023)
9. Європейська конвенція з прав людини. 34 с. URL: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/convention_ukr (дата звернення 31.08.2024)
10. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану : Закон України від 15.03.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text> (дата звернення 21.08.2024).
11. Порядок залучення працездатних осіб до суспільно корисних робіт в умовах воєнного стану : Постанова Кабінету міністрів України від 13.07.2011 р. № 753. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/753-2011-%D0%BF#n9> (дата звернення 20.08.2024).

References:

1. Pro vvedennia voiennoho stanu v Ukraini. Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 24 liutoho 2022 roku № 64. [About the introduction of martial law in Ukraine. Decree of the President of Ukraine dated February 24, 2022 No. 64]. Retrieved from: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397> [in Ukrainian].
2. Motsa A.A., Motsa V.V. (2022). *Prava liudyny v umovakh voiennoho stanu*. [Human rights under martial law]. *Naukovi perspektivy – Scientific perspectives*. 4(22). 280-291 [in Ukrainian].
3. Smush-Kulesha M., Fedorova A., Moisa B. (2022). *Sotsialni prava v Ukraini pid chas viiny: zvit pro otsinku potreb*. [Social rights in Ukraine during the war: a needs assessment report].: Council of Europe, 2022. 64 p. Retrieved from: <https://rm.coe.int/needs-assessment-ua-2/1680a9b408> [in Ukrainian].
4. *Sotsialno-ekonomichni ta humanitarni naslidky Rosiiskoi ahresii dlia ukrainskoho suspilstva: Informatsiino-analitychna dopovid*. [Socio-economic and humanitarian consequences of Russian aggression for Ukrainian society: Informational and analytical report]. Retrieved from: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2022_Gum.pdf [in Ukrainian].

5. Osvita Ukrainy v umovakh voiennoho stanu. Informatsiino-analitychnyi zbirnyk. [Education of Ukraine under martial law. Informational and analytical collection]. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva-konferencia/2022/Mizhn.serpn.ped.nauk-prakt.konferentsiya/Inform-analyt.c.zbirn-Osvita.Ukrayiny.v.umovakh.voyennoho.stanu.22.08.2022.pdf> [in Ukrainian].

6. Derzhavni harantii zdobuvacham ta pratsivnykam osvity v umovakh voiennoho chasu. [State guarantees to students and education workers in wartime conditions]. Retrieved from: <https://pon.org.ua/novyny/9329-derzhavni-garantii-zdobuvacham-ta-pracivnykam-osvity-v-umovakh-voiennoho-stanu.html> [in Ukrainian].

7. Osnovni problemy ta vyklyky realizatsii prava na osvitu v umovakh rosiisko-ukrainskoi viiny. [The main problems and challenges of realizing the right to education in the conditions of the Russian-Ukrainian war]. Retrieved from: <https://almenda.org/problemy-ta-vyklyky-realizatsiyi-prava-na-osvitu-v-umovakh-rosiysko-ukrayinskoyi-viiny/> [in Ukrainian].

8. Zahalna deklaratsiia prav liudyny. [Universal declaration of human rights]. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text [in Ukrainian].

9. Yevropeiska konventsiiia z prav liudyny. [European Convention on Human Rights]. Retrieved from: https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/convention_ukr [in Ukrainian].

10. Zakon Ukrainy "Pro orhanizatsiiu trudovykh vidnosyn v umovakh voiennoho stanu" : vid 15.03.2022 roky. [Law of Ukraine "On the organization of labor relations under martial law": dated 03.15.2022]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text> [in Ukrainian].

11. Poriadok zaluchennia pratsezdatsnykh osib do suspilno korisnykh robit v umovakh voiennoho stanu : Postanova Kabinetu ministriv Ukrainy vid 13.07.2011 roky. № 753. ["The procedure for involving able-bodied persons in socially useful works in the conditions of martial law" : Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 07.13.2011. No. 753]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/753-2011-%D0%BF#n9> [in Ukrainian].